

KOMISSION PÄÄTÖS (EU) 2017/652,
annettu 29 päivänä maaliskuuta 2017,
ehdotetusta kansalaisaloitteesta ”Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe”

(tiedoksiannettu numerolla C(2017) 2200)

(Ainoastaan englanninkielinen teksti on todistusvoimainen)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon kansalaisaloitteesta 16 päivänä helmikuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 211/2011 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 4 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Ehdotetun kansalaisaloitteen ”Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe” rekisteröinti evättiin 13 päivänä syyskuuta 2013 tehdyllä komission päätöksellä C(2013) 5969. Euroopan unionin yleinen tuomioistuin kumosi 3 päivänä helmikuuta 2017 antamallaan tuomiolla (asia T-646/13) kyseisen päätöksen sillä perusteella, että komissio ei ollut noudattanut perusteluvollisuuttaan, koska se ei ollut ilmoittanut, mitkä ehdotetun kansalaisaloitteen liitteessä luetelluista toimenpiteistä eivät kuulu sen toimivaltaan, eikä se ollut myöskään ilmoittanut syitä, jotka tukevat tätä päätelmää. Yleisen tuomioistuimen tuomion noudattamiseksi tarvittavien toimenpiteiden toteuttamiseksi on annettava uusi komission päätös ehdotetun kansalaisaloitteen rekisteröinnistä.
- (2) Ehdotetun kansalaisaloitteen ”Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe” aihe liittyy seuraavaan: ”Pyydämme EU:ta parantamaan kansallisiin ja kielellisiin vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden suojelua ja lujittamaan unionin kulttuurista ja kielellistä monimuotoisuutta”.
- (3) Ehdotetun kansalaisaloitteen tavoitteet liittyvät seuraavaan: ”Pyydämme EU:ta antamaan joukon säädöksiä, joilla parannetaan kansallisiin ja kielellisiin vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden suojelua ja lujitetaan unionin kulttuurista ja kielellistä monimuotoisuutta. Tähän kuuluu poliittisia toimia, jotka liittyvät alueellisiin ja vähemmistökieliin, koulutukseen ja kulttuuriin, aluepolitiikkaan, osallistumiseen, tasa-arvoon, audiovisuaaliseen ja muuhun mediasisältöön sekä alueelliseen (valtion)tukeen”.
- (4) Ehdotetun kansalaisaloitteen liitteessä mainitaan nimenomaisesti 11 unionin säädöstä, joista ehdotettu kansalaisaloite pyrkii pohjimmiltaan saamaan komissiolta ehdotukset. Ne ovat seuraavat:
 - a) SEUT-sopimuksen 167 artiklan 5 kohdan toiseen luetelmakohtaan ja 165 artiklan 4 kohdan toiseen luetelmakohtaan perustuva neuvoston suositus kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden suojelemisesta ja edistämisestä unionissa;
 - b) SEUT-sopimuksen 167 artiklan 5 kohdan ensimmäiseen luetelmakohtaan ja 165 artiklan 4 kohdan ensimmäiseen luetelmakohtaan perustuva Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös tai asetus, jonka aiheena on rahoitusohjelmien mukauttaminen siten, että pienet alueellisten ja vähemmistökielten yhteisöt voivat osallistua niihin;
 - c) SEUT-sopimuksen 167 artiklan 5 kohdan ensimmäiseen luetelmakohtaan ja 165 artiklan 4 kohdan ensimmäiseen luetelmakohtaan perustuva Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös tai asetus, jonka aiheena on pääasiassa Euroopan unionin rahoituksella toimivan kielellisen monimuotoisuuden keskuksen perustaminen alueellisten ja vähemmistökielten tärkeyden esiin tuomiseksi ja monimuotoisuuden edistämiseksi kaikilla tasoilla;
 - d) SEUT-sopimuksen 177 ja 178 artiklaan perustuva Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus, jonka aiheena on EU:n alueellista rahoitusta koskevien yleisten säännösten mukauttaminen siten, että sen temaattisiin tavoitteisiin sisältyy vähemmistöjen suojelu ja kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden edistäminen;

⁽¹⁾ EUVL L 65, 11.3.2011, s. 1.

- e) SEUT-sopimuksen 173 artiklan 3 kohtaan ja 182 artiklan 1 kohtaan perustuva Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus, jonka aiheena on muuttaa Horisontti 2020 -ohjelmasta annettua asetusta ja tehostaa tutkimusta lisäarvosta, jota kansalliset vähemmistöt ja kulttuurinen ja kielellinen monimuotoisuus saattavat tuoda EU:n alueiden sosiaaliseen ja taloudelliseen kehitykseen;
- f) SEUT-sopimuksen 20 artiklan 2 kohtaan ja 25 artiklaan perustuva neuvoston direktiivi, asetus tai päätös, jonka tarkoituksena on lujittaa kansallisiin vähemmistöihin kuuluvien kansalaisten asemaa EU:ssa tavoitteena huolehtia siitä, että heidän oikeudet huolenaiheensa otetaan huomioon Euroopan parlamentin jäseniä valittaessa;
- g) SEUT-sopimuksen 19 artiklan 1 kohtaan perustuvat tehokkaat toimenpiteet syrjinnän poistamiseksi ja yhdenvertaisen kohtelun edistämiseksi mukaan lukien kansallisten vähemmistöjen osalta erityisesti voimassa olevien yhdenvertaista kohtelua koskevien neuvoston direktiivien tarkistuksen kautta;
- h) SEUT-sopimuksen 79 artiklan 2 kohtaan perustuva EU:n lainsäädännön muutos, jotta voidaan taata kansalaisuudettomien henkilöiden ja unionin kansalaisten lähes yhdenvertainen kohtelu;
- i) SEUT-sopimuksen 118 artiklaan perustuva Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus yhtenäisen tekijänoikeuden käyttöönottamisesta, jotta koko EU:n voidaan katsoa muodostavan tekijänoikeuden alalla sisämarkkinat;
- j) SEUT-sopimuksen 53 artiklan 1 kohtaan ja 63 artiklaan perustuva muutos Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2010/13/EU⁽¹⁾, jotta voidaan varmistaa palvelujen tarjoamisen vapaus ja audiovisuaalisen sisällön vastaanotto kansallisten vähemmistöjen asuttamilla alueilla;
- k) SEUT-sopimuksen 109 artiklaan, 108 artiklan 4 kohtaan ja 107 artiklan 3 kohtaan perustuva neuvoston asetus tai päätös, joka koskee kansallisia vähemmistöjä ja niiden kulttuuria edistäviin hankkeisiin sovellettavaa ryhmäpoikkeusta.
- (5) Perussopimusten täytäntöön panemiseksi voidaan antaa unionin säädöksiä
- aloilla, jotka liittyvät Euroopan kansojen kulttuurin ja historian tuntemuksen ja niitä koskevan tiedonlevityksen parantamiseen; Euroopan kannalta merkittävän kulttuuriperinnön säilyttämiseen ja suojaamiseen; muunlaiseen kuin kaupalliseen kulttuurivaihtoon; sekä taiteelliseen ja kirjalliseen luovaan toimintaan, audiovisuaalisen alan toiminta mukaan luettuna;
 - aloilla, jotka liittyvät eurooppalaisen ulottuvuuden kehittämiseen koulutuksessa muun muassa jäsenvaltioiden kielten opetuksen ja levittämisen avulla;
 - rakennerahastojen tehtävien, ensisijaisten tavoitteiden ja rakenteen määrittämiseksi edellyttäen, että rahoitettavat toimet johtavat unionin taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden vahvistumiseen;
 - tietyistä toimenpiteistä, joilla tuetaan jäsenvaltioiden toimia pyrittäessä seuraaviin tavoitteisiin: nopeutetaan teollisuuden mukautumista rakenteellisiin muutoksiin ja edistetään aloitekyvyn ja yritysten, erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten, kehittämisen kannalta suotuisaa toimintaympäristöä, yritysten välisen yhteistyön kannalta suotuisaa toimintaympäristöä sekä innovointia, tutkimusta ja teknologian kehittämistä koskevaan politiikkaan sisältyvien teollisuutta palvelevien mahdollisuuksien parempaa hyväksikäyttöä;
 - tutkimuksen ja teknologisen kehittämisen alalla monivuotisen puiteohjelman muodossa vahvistaen tieteelliset ja teknologiset tavoitteet, jotka unionin toimilla on tarkoitus saavuttaa, ja vahvistaen tähän liittyvät painopisteet, määrittellen tällaisten toimien päälinjat sekä vahvistaen enimmäismäärän ja yksityiskohtaiset säännöt unionin puiteohjelman rahoitukseen osallistumiselle ja kunkin suunnitellun toiminnan osuuden;
 - jäsenvaltioissa laillisesti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten oikeuksien alalla, mukaan lukien edellytykset, jotka koskevat liikkumis- ja oleskeluvapautta muissa EU:n jäsenvaltioissa;

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/13/EU, annettu 10 päivänä maaliskuuta 2010, audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoamista koskevien jäsenvaltioiden tiettyjen lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiivi) (EUVL L 95, 15.4.2010, s. 1).

- eurooppalaisten teollis- ja tekijänoikeuksien vahvistamiseksi, jotta teollis- ja tekijänoikeuksilla olisi yhtenäinen suoja koko unionissa, ja unionin laajuisten keskitettyjen lupa-, koordinointi- ja valvontajärjestelmien perustamiseksi;
 - itsenäiseksi ammatinharjoittajaksi ryhtymistä ja toimintaa itsenäisenä ammatinharjoittajana koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamiseksi;
 - SEUT-sopimuksen 108 artiklan 2 kohdassa säädetyistä menettelyistä vapautettujen valtioiden myöntämien tukien luokkien määrittämiseksi.
- (6) Näistä syistä ehdotettu kansalaisaloite, siltä osin kuin sen tarkoituksena on, että komissio antaa ehdotukset johdanto-osan 4 kappaleen a–e ja h–k kohdassa tarkoitetuista unionin säädöksistä perussopimusten soveltamiseksi, ei asetuksen 4 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaisesti selvästi ylitä komission toimivaltaa tehdä ehdotus unionin säädökseksi perussopimusten soveltamiseksi.
- (7) Sellaista unionin säädöstä perussopimusten soveltamiseksi ei voida antaa, jonka tarkoituksena olisi lujittaa kansallisiin vähemmistöihin kuuluvien kansalaisten asemaa EU:ssa tavoitteena huolehtia siitä, että heidän oikeudet huolenaiheensa otetaan huomioon Euroopan parlamentin jäseniä valittaessa. SEUT-sopimuksen 20 artiklan 2 kohdassa määrätään unionin kansalaisten oikeuksista. Näihin oikeuksiin kuuluu äänioikeus ja vaalikelpoisuus Euroopan parlamentin vaaleissa siinä jäsenvaltiossa, jossa hän asuu, samoin edellytyksin kuin tämän valtion kansalaisilla. SEUT-sopimuksen 25 artiklassa määrätään, että neuvosto voi komission antaman kertomuksen pohjalta yksimielisesti erityisessä lainsäätämisyjärjestyksessä ja Euroopan parlamentin hyväksynnän saatuaan antaa SEUT-sopimuksen 20 artiklan 2 kohdassa lueteltujen oikeuksien täydentämisestä säännöksiä. Tällaisilla säännöksillä täydennetyt oikeudet on kuitenkin osoitettava muita jäsenvaltioita kuin se jäsenvaltio, jonka kansalainen kyseinen unionin kansalainen on, tai unionin toimielimiä vastaan. Sitä vastoin ehdotetussa kansalaisaloitteessa ”Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe” esitettyä säädöstä ei ole määritelty tällä tavalla. Näin ollen siitä syntyisi oikeuksia, jotka olisivat sovellettavissa myös sitä jäsenvaltiota vastaan, jonka kansalainen kyseinen unionin kansalainen on. Tämän vuoksi SEUT-sopimuksen 25 artikla ja 20 artiklan 2 kohta eivät voi muodostaa oikeusperustaa sellaisen unionin säädöksen antamiseksi, ”jonka tarkoituksena olisi lujittaa kansallisiin vähemmistöihin kuuluvien kansalaisten asemaa EU:ssa tavoitteena huolehtia siitä, että heidän oikeudet huolenaiheensa otetaan huomioon Euroopan parlamentin jäseniä valittaessa”. Sikäli kuin ehdotetussa kansalaisaloitteessa ”Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe” esitetty säädös koskisi pääasiassa tarvittavia säännöksiä Euroopan parlamentin jäsenten valitsemiseksi yleisillä ja välittömillä vaaleilla, Euroopan parlamentti laatii SEUT-sopimuksen 223 artiklan mukaisesti esityksen näistä säännöksistä vaalien toimittamiseksi yhdenmukaista menettelyä noudattaen kaikissa jäsenvaltioissa tai kaikille jäsenvaltioille yhteisten periaatteiden mukaisesti. Näin ollen komissiolla ei ole perussopimusten nojalla toimivaltaa tehdä tällaista säädösehdotusta.
- (8) Myöskään ei voida antaa unionin säädöstä perussopimusten soveltamiseksi tehokkaista toimenpiteistä syrjinnän poistamiseksi ja yhdenvertaisen kohtelun edistämiseksi mukaan lukien vähemmistöjen osalta erityisesti siten, että tarkistetaan voimassa olevia yhdenvertaista kohtelua koskevia neuvoston direktiivejä. Unionin toimielimet ovat toimialastaan riippumatta sitoutuneet kunnioittamaan kulttuurista ja kielellistä monimuotoisuutta SEU-sopimuksen 3 artiklan 3 kohdan mukaisesti ja pidättäytymään syrjinnästä kansalliseen vähemmistöön kuulumisen perusteella Euroopan unionin perusoikeuskirjan 21 artiklan 1 kohdan mukaisesti, mutta mikään näistä määräyksistä ei muodosta oikeusperustaa toimielinten toimille. SEUT-sopimuksen 19 artiklan mukaisesti neuvosto voi perussopimuksissa unionille uskotun toimivallan rajoissa yksimielisesti erityisessä lainsäätämisyjärjestyksessä ja Euroopan parlamentin hyväksynnän saatuaan toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sukupuoleen, rotuun, etniseen alkuperään, uskontoon tai vakaumukseen, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen perustuvan syrjinnän torjumiseksi, sanotun kuitenkaan rajoittamatta perussopimusten muiden määräysten soveltamista. Tähän kattavaan luetteloon syrjintäperusteista ei kuitenkaan sisälly kansalliseen vähemmistöön kuulumisen. SEUT-sopimuksen 19 artikla ei voi sen vuoksi muodostaa oikeusperustaa perussopimusten soveltamiseksi annettaville unionin säädöksille, jotka koskevat tehokkaita toimenpiteitä syrjinnän poistamiseksi ja yhdenvertaisen kohtelun edistämiseksi mukaan lukien vähemmistöjen osalta.
- (9) Näistä syistä on aiheellista katsoa asetuksen 4 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaisesti, että ehdotettu kansalaisaloite siltä osin kuin sen tarkoituksena on, että komissio antaa ehdotukset johdanto-osan 4 kappaleen f ja g kohdassa tarkoitetuista unionin säädöksistä perussopimusten soveltamiseksi, ylittää selvästi komission toimivallan tehdä ehdotus unionin säädökseksi perussopimusten soveltamiseksi.

- (10) SEU-sopimuksella vahvistetaan unionin kansalaisuuden merkitystä ja edistetään unionin demokraattista toimintaa muun muassa määräämällä, että kaikilla kansalaisilla on oikeus osallistua demokratian toteuttamiseen unionissa eurooppalaisen kansalaisaloitteen kautta.
- (11) Tämän vuoksi kansalaisaloitteen tekemistä varten vaadittavien menettelyjen ja edellytysten olisi oltava selkeitä, yksinkertaisia, käyttäjäystävällisiä ja oikeasuhteisia kansalaisaloitteen luonteeseen nähden siten, että rohkaistaan kansalaisten osallistumista ja tehdään unionista helpommin lähestyttävä.
- (12) Ehdotettu kansalaisaloite ”Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe” olisi sen vuoksi rekisteröitävä. Olisi kerättävä tuenilmauksia tälle ehdotetulle kansalaisaloitteelle siltä osin kuin sen tarkoituksena on, että komissio antaa ehdotukset johdanto-osan 4 kappaleen a–e kohdassa ja h–k kohdassa tarkoitetuista unionin säädöksistä perussopimusten soveltamiseksi,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Rekisteröidään ehdotettu kansalaisaloite ”Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe”.
2. Sallitaan tuenilmausten kerääminen ehdotetulle kansalaisaloitteelle sillä perusteella, että sen tarkoituksena on, että komissio antaa ehdotukset seuraavista:
 - neuvoston suositus kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden suojelemisesta ja edistämisestä unionissa;
 - Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös tai asetus, jonka aiheena on rahoitusohjelmien mukauttaminen siten, että pienet alueellisten ja vähemmistökielten yhteisöt voivat osallistua niihin;
 - Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös tai asetus, jonka aiheena on pääasiassa Euroopan unionin rahoituksella toimivan kielellisen monimuotoisuuden keskuksen perustaminen alueellisten ja vähemmistökielten tärkeyden esiin tuomiseksi ja monimuotoisuuden edistämiseksi kaikilla tasoilla;
 - asetus, jolla mukautetaan rakennerahastojen tehtäviin, ensisijaisiin tavoitteisiin ja rakenteeseen sovellettavat yleiset säännöt siten, että otetaan huomioon vähemmistöjen suojeleminen ja kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden edistäminen edellyttäen, että rahoitettavat toimet johtavat unionin taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden vahvistumiseen;
 - Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus, jonka aiheena on muuttaa Horisontti 2020 -ohjelmasta annettua asetusta ja tehostaa tutkimusta lisäarvosta, jota kansalliset vähemmistöt ja kulttuurinen ja kielellinen monimuotoisuus saattavat tuoda EU:n alueiden sosiaaliseen ja taloudelliseen kehitykseen;
 - EU:n lainsäädännön muuttaminen siten, että taataan kansalaisuudettomien henkilöiden ja unionin kansalaisten lähes yhdenvertainen kohtelu;
 - Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus, jolla otetaan käyttöön yhtenäinen tekijänoikeus, jotta koko EU:n voidaan katsoa muodostavan tekijänoikeuden alalle sisämarkkinat;
 - direktiivin 2010/13/EU muuttaminen, jotta voidaan varmistaa palvelujen tarjoamisen vapaus ja audiovisuaalisen sisällön vastaanotto kansallisten vähemmistöjen asuttamilla alueilla;
 - neuvoston asetus tai päätös, jonka aiheena on kansallisia vähemmistöjä ja niiden kulttuuria edistäviin hankkeisiin sovellettava ryhmäpoikkeus SEUT-sopimuksen 108 artiklan 2 kohdassa määrätystä menettelystä.

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan 3 päivänä huhtikuuta 2017.

3 artikla

Tämä päätös on osoitettu ehdotetun kansalaisaloitteen ”Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe” järjestäjille (kansalaistoimikunnan jäsenille), joita edustavat Hans Heinrich HANSEN ja Hunor KELEMEN, jotka toimivat myös yhteyshenkilöinä.

Tehty Brysselissä 29 päivänä maaliskuuta 2017.

Komission puolesta
Frans TIMMERMANS
Ensimmäinen varapuheenjohtaja
